

Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund

Styrelsens berättelse över förbundets verksamhet 1991

STYRELSE

Landshövding Hans Alsén, Uppsala, ordförande (till årsmötet 1992)

Professor Carl-Göran Andrae, vice ordförande (till årsmötet 1991)

Landsantikvarie Stig Rydh, sekreterare

Bankdirektör Rune Skogum, Uppsala, skattmästare (till årsmötet 1992)

Fru Barbro Andersson, Fjärdhundra (till årsmötet 1992)

Arkivarie Ulla Cederholm, Vänge (till årsmötet 1993)

Arkivarie Wolter Ehn, Uppsala (till årsmötet 1991)

Lantbrukare Henry Emanuelsson, Boglösa (till årsmötet 1991)

Kamrer Börje Karlsson, Hållsnäs (till årsmötet 1992)

Kamrer Anders Mossberg, Tierp (till årsmötet 1993)

Lantbrukare Åke Söderman, Bergshamra (till årsmötet 1991)

Hushållslärare Britt Winberg, Giresta (till årsmötet 1993)

Ekon dr Hans Österberg, Sundbyberg (till årsmötet 1993)

Arbetsutskott: ordföranden, vice ordföranden, sekreteraren och skattmästaren

Revisorer: bankkamrer Sven Lundkvist, Uppsala och kamrer Bert Roos, Uppsala med lantbrukare Carl-Birger Sveidqvist, Uppsala och bankdirektör Göran Säterström, Enköping som ersättare.

Ombud till Sveriges hembygdsförbunds riksstämma: Lars Jansson, Tegelsmora, Uno Wallgren, Björklinge, Elsa Wallin, Knivsta, Gullan Nilsson, Vänge och Börje Karlsson, Hållsnäs med Ulla Cederholm, Vänge och Gunnel Eriksson, Karlholmsbruk som ersättare.

Valberedning: Nils Enar Eskhult (sammankallande), Knivsta, Birger Wallén, Örbyhus och Gun Wallström, Björklinge.

Stiftelsen Upplandsmuseets styrelse: Åke Söderman har varit förbundets representant i stiftelsens styrelse med Henry Emanuelsson som suppleant.

Representant för länets hembygdsföreningar i Upplands fornminnesförening och hembygdsförbunds studiekommitté: Erne Wahlund, Alunda.

Ledamot i arbetsgruppen för utredning av Upplandsmuseets och Upplands konstmuseums framtida huvudmannaskap och finansiering: Carl-Göran Andrae, Uppsala med Åke Söderman, Bergshamra som ersättare.

Uppsala kommuns naturvårdsråd: Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund är adjungerat i rådets styrelse. Förbundet representeras av Stig Rydh.

ANSLUTNA HEMBYGDSFÖRENINGAR

53, vilka tillsammans hade 11 083 enskilda medlemmar.

ENSKILDA MEDLEMMAR PER 31.12.1991

1999	(1990 2 016)
Betalande	1 838 (1990: 1 852)
Ständiga	101 (1990: 102)
Hedersledamöter	13 (1990: 15)
Medaljörer	47 (1990: 47)

ANSLAG

Anslag till Kvekgården från Enköpings kommun och Uppsala läns landsting 31 300 kronor.

ÅRSMÖTE MM

Årsmötet 1991 ägde rum lördagen den 19 oktober på Eklundshov, Uppsala under ordförandeskap av landshövding

Hans Alsén. Stadgeenliga val förrättades. Verksamhetsberättelsen för tiden den 1 januari – 31 december 1990 lades med godkännande till handlingarna och balansräkningen per den 31 december 1990 fastställdes. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Beträffande medlemsavgifterna för 1992 fastställdes att avgiften för hembygdsföreningar skulle vara 100 kronor per utsett ombud och 125 kronor för enskild medlem.

Vid årsmötet avtackades den avgående styrelseledamoten Henry Emanuelsson för sitt mångåriga arbete i förbundets styrelse och en bokgåva överlämnades av ordföranden.

Efter årsmötet utdelades för första gången ett stipendium ur Ola Ehns minnesfond för studier och forskning i Upplands kultur. Stipendiet tilldelades Lars Edberg, Vira bruk, som ett stöd för hans forskning om produktionen vid Vira bruk i Roslags-kulla. Ordföranden Hans Alsén och Ola Ehns hustru Märit talade och Märit Ehn överlämnade stipendiet som uppgick till 30 000 kronor. Fonden som tillkommit genom donationer efter Ola Ehns bortgång syftar till att hålla minnet av Ola Ehns gärning levande och skall utgöra ett stöd för forskning inom den uppländska kulturhistorien. Stipendiet, som skall utdelas med två eller om styrelsen så finner lämpligt ett års intervall är riktat mot enskilda forskare. Såväl amatörforskare som forskare av facket kan komma i fråga.

Efter utdelningen berättade Lars Ed-

berg om sin pågående forskning som också kommer att presenteras i en uppsats i årsboken Uppland. Det är förbundets avsikt att Ola Ehns stipendium även fortsättningsvis skall utdelas på årsmötet, då förbundets båda medlemsgrupper, föreningar och enskilda medlemmar, är representerade, detta för att markera Ola Ehns djupa engagemang i såväl hembygdsrörelsen som i den tidigare Fornminnesföreningens arbete. Stipendiaterna förväntas även framgent presentera sin forskning vid årsmötet och kommer att erbjudas publiceringsutrymme i årsboken Uppland.

Vintertinget hölls enligt tradition den första söndagen i februari i Hantverksföreningens festvåningar i Uppsala.

Årets utdelning ur landshövding Hilding Kjellmans hembygdssfond tillföll Hagby hembygdssförening och Gräsö hembygdssförening. Båda föreningarna är sent tillkomna, 1986 resp 1985, men har på kort tid byggt upp ett framgångsrikt hembygdsarbete. Bidragen går i båda fallen till museiuppgifter.

Disa Gilles pris tilldelades Almunge hembygdsgille och Enköpings folkdansgille, främst för deras arbete med att engagera barn och ungdom i verksamheten.

Vårstämman och vårutflykten ägde rum den 26 maj. Färden gick till Gimo bruk och 500-årsjubilerande Öregrund.

I Gimo besöktes herrgårdsmiljön med de på 1700-talet uppförda spannstallarna, ritade av Jean Eric Rehn, vilka nyligen restaurerats och byggts om för

att inrymma en modern konferensanläggning. I Öregrund besöktes hembygdsgården och den nyrestaurerade senmedeltida kyrkan. Vidare gjordes en vandring i den välbevarade gamla stadskärnan. Vårstämman hölls i Öregrunds IOGT-hus. Under ledning av ordföranden förrättades stadgeenliga val. Ordföranden höll parentation över de avlidna hedersledamöterna Gunnar Hultgren, Herbert Lundh och Gunnar Rosenborg samt medaljörerna Frans Ekström, Ingegerd Englund, Gustaf Gustafsson och Bror A Sjögren.

Förbundets förtjänstmedalj utdelades till makarna Ma och Tage Sundqvist, Husby-Långhundra hembygdssförening.

Höstutflykten ägde rum söndagen den 22 september. Färden gick först till Skogstibble, där adjunkt Ewonne Ekmyr-Westman visade de arkeologiska undersökningarna av det första kända gravhuset i landet från den yngre stenåldern med brandgravar. Härfter besöktes Litslena kyrkan med sina välbevarade kalkmålningar, gästgivargården och tingshuset samt en nyligen arkeologiskt undersökt järnframställningsplats vid Hällby som är den äldsta kända i landet – daterad till yngre bronsålder. Efter ett besök på regementsmuseet i Enköping avslutades utflykten i Jan Fridegårds minnestuga i Gåde i Boglösa med Boglösa hembygdssförening som värd.

PUBLIKATIONER

Årsboken Uppland har under flera år haft en försenad utgivning, vilket väckt kritik från medlemmarna. Med Upplandsmuseets antikvarie Karin Blent som redaktör och huvudansvarig för publikationsverksamheten har under år 1991 årsböckerna för 1989, -90 och -91 kunnat utges. Det är förbundets strävan att årsboken i fortsättningen skall kunna publiceras regelbundet vid årets slut.

Förbundets Meddelanden med Håkan Liby som redaktör, har under året utkommit med fyra nummer som sänts till medlemmarna.

FORNMINNESFÖRENINGENS INKÖPSKOMMITTÉ

Inköpskommittén har utgjorts av förbundets arbetsutskott.

De bidrag till samlingarna, deras dokumentation och vård, som möjliggjorts genom Constance Anderssons donationsfond har enligt donationens bestämmelser överförts till Stiftelsen Upplandsmuseet.

KVEKGÅRDEN

Upplandsmuseet har ansvaret för den löpande verksamheten vid Kvekgården. Gården har under 1991 varit väl besökt av skolklasser, studiegrupper och allmänhet. Under sommaren har, alla dagar utom måndagar, fil kand Gunnar Sundelin svarat för visningar på dagtid. Lagunda hembygdsförening har vid sina

sammankomster fått utnyttja Kvekgården och i gengäld biträtt vid smärre underhållsarbeten.

Med stöd av medel från Bertil Lidbergs minnesfond som förvaltas av Lagunda hembygdsförening samt medel från förbundet och Enköpings kommun har ett pedagogiskt program för visningar av Kvekgården utarbetat av Håkan Liby genomförts under säsongen.

UPPLANDSMUSEET OCH HEMBYGDSTRÖRELSEN

Upplandsmuseets kansli är också kansli för Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund. Ansvarig för kontakterna med länets hembygdsföreningar är 1:e antikvarie Håkan Liby. Regelbunden kontakt har hållits med ett flertal av länets hembygdsföreningar dels genom personliga besök hos föreningarna, föredrag i olika ämnen, samt genom brev och telefonkontakter. Museets samtliga avdelningar: kulturmiljöavdelning, utställnings- och undervisningsavdelning, dokumentationsavdelning, avdelningen för regional undervisnings- och informationsverksamhet samt kansli står till hembygdsföreningarnas förfogande. Detta innebär att föreningarna kan få råd om underhåll av byggnader, föremåls- och fotosamlingar, utveckling av studieverksamhet, hjälp med utställningar m m.

*ÄNDRAT HUVUDMANNASKAP
FÖR UPPLANDSMUSEET*

De utredningar som under senare år behandlat ändrat huvudmannaskap och finansiering av kulturinstitutionerna i Uppsala län har inte lett till något resultat. Förbundet står fast vid sin tidigare ståndpunkt att inte acceptera en permutation av Stiftelsen Upplandsmuseet som innebär att förbundet inte längre

skulle vara en av huvudmännen för museet.

Uppsala i april 1992

Hans Alsén
ordf

Stig Rydh
sekr